

KLAR KURS.

RØNNE HAVN A/S / WWW.ROENNEHAVN.DK

FOLKEMØDETRAVLHED

UDVIDELSE AF RØNNE HAVN

MOLSLINJEN TIL BORNHOLM

GRØNNE TILTAG

VI SKAL VÆRE LANGT BEDRE TIL AT UDNYTTE VORES GEOGRAFISKE PLACERING, OG DERIGENNEM BIDRAGE MARKANT TIL UDVIKLINGEN AF DET BORNHOLMSKE SAMFUND

Af adm. direktør Thomas Bendtsen

Rønne Havn er en af Danmarks største havne, og vi har et uudnyttet potentiale til at blive endnu større. Rønne Havn er begunstiget af sin centrale geografiske placering i Østersøen, hvor mere end 60.000 skibe hvert år passerer Bornholm. Vi skal være langt bedre til at udnytte vores geografiske placering og derigennem bidrage markant til udviklingen af det bornholmske samfund. Derfor arbejder vi hårdt og målrettet på at skabe en havn, der er rustet til fremtidens udvikling og efterspørgsel.

Vores indsatser skaber resultater

Vores årsregnskab 2016 er meget tilfredsstillende. Vi har sat rekorder på en række områder bl.a. største omsætning, bedste primære resultat (EBIT), største egenkapital og største overskudsgrad. Rønne Havn A/S leverede således et historisk stort overskud på 14 mio. kr. i 2016 samt en egenkapital på 125,2 mio. kr.

Store forventninger til 2017

Vi forventer at nå et resultat på omtrent samme niveau i 2017. Dette til trods for, at vi i 2017 vil have en række omkostninger forbundet med havneudvidelsen, der som bekendt er et omkostningstungt projekt. I 2017 vil vi fortsat investere i uddannelse af vores medarbejdere. Vi forventer desuden at tilføje nye kompetencer til vores organisation i form af ansættelser, der skal medvirke til en fortsat udvikling af vores kvalitet og effektivitet. Kursen er sat mod vores ambitiøse, langsigtede målsætninger, der er beskrevet i vores strategi- og forretningsplan "Klar Kurs 2025".

Et område, der vil kræve meget opmærksomhed i år, er det kommende færgeoperatørskifte fra Danske Færger A/S til Molslinjen A/S der sker i september 2018.

Det er også tydeligt for os, at en udbygning af havnen er en forudsætning for, at vi fortsat kan servicere de

stadigt større skibe, der ønsker at anløbe Bornholm. Vi er netop gået i gang med udvulning af planerne efter plangrundlaget (inklusive VVM-redegørelse og miljøvurdering) for havneudvidelsen blev vedtaget i kommunalbestyrelsen og Trafik-, Bygnings- og Boligministeriet i marts. I øjeblikket er havneudvidelsen i udbud, og vi forventer at gå i gang med prækvalificeringen af tilbudsgiverne ultimo maj.

Investering i medarbejdere og kompetencer

I en virksomhed som Rønne Havn A/S, der har været gennem en turnaround-proces, og som konstant udfordres af markeder i forandring og vores egne ambitiøse målsætninger, kan forandringens vinde mærkes på de indre linjer. Vi har ændret og optimeret arbejdsrutinerne radikalt, og dermed løftet produktiviteten. Vi prioriterer derfor uddannelse af vores medarbejdere højt, ligesom et godt arbejdsklima er vigtigt. Det skal være udfordrende, men samtidig motiverende at gå på arbejde.

Selvom havnen er en travl arbejdsplads med fokus på omstilling, udvikling og vækst, ønsker vi også at bidrage til nogle af samfundets udfordringer. I 2016 støttede vi bl.a. foreningen "Familier med kræftramte børn" og "Danske Hospitalsklovne", som det fremgår af vores CSR-rapport. Vi har dog i år valgt at stoppe sponsoratet til "Familier med kræftramte børn", da foreningens uigennemsigtige økonomiske rapportering ikke lever op til vores krav. I stedet har vi valgt at støtte indretningen af den nye børneafdeling på Bornholms Hospital og Natteravnene i Rønne.

Jeg vil gerne slutte af med at takke medarbejdere, ledelsesgruppe og bestyrelse for de flotte resultater, vi sammen har skabt. Vi fortsætter kursen mod de målsætninger, der er opsat i "Klar Kurs 2025".

UK |

The Port of Rønne is favoured by its central geographical location in the Baltic Sea, where more than 60,000 ships pass Bornholm each year. We need to be even better at utilising our location and thus contributing significantly to the development of the Bornholm community. That is why we are working hard and purposefully to create a port that is geared to future development and demand.

We have just begun rolling out the plans for expansion of the port after the basic plan (including the Environmental Impact Assessment) for the port expansion was adopted by the municipal council and the Ministry of Transport, Building and Housing in March. An expansion means that we can continue to service the ever larger ships wishing to call at Bornholm.

Our annual accounts for 2016 are very satisfactory. We have set records in a number of areas, including: highest revenue, best EBIT, largest equity and greatest profit margin. Rønne Havn A/S thus delivered a historically large profit of DKK 14 million in 2016 as well as equity of DKK 125.2 million.

We expect to achieve a similar result in 2017. This is despite the fact that in 2017 we will have a number of costs associated with the port expansion, which is known to be an expensive project. In 2017 we will continue to invest in training our employees. We also expect to add new expertise to our organisation in terms of recruitment that will contribute to the continued development of our quality and efficiency.

An area that will require a lot of attention this year is the upcoming change of ferry operator from Danske Færger A/S to Molslinjen A/S, which will take place in September 2018.

I would like to end by thanking staff, management team and the Board for the great results we have created together. We will continue our path towards the goals set in strategy "Clear Course 2025".

Adm. direktør Thomas Bendtsen.

HAVNEUDVIDElsen SKABER UDVIKLING OG NYE MULIGHEDER

Porten til Bornholm skal udbygges og fremtidssikres, så den kan modtage fremtidens skibe og løfte den forudsætningskabende rolle for det Bornholmske samfund.

Rønne havn er Bornholms største havn og har derfor afgørende betydning for øens vækst og udvikling. Havnens ledelse arbejder efter strategi- og forretningsplanen "Klar Kurs 2025", der indeholder en ambition om at fremtidssikre havnen. Konkret beskriver "Klar Kurs 2025" første etape af fremtidssikringen - en etape der, giver Rønne Havn A/S mulighed for at tiltrække nye forretningssegmenter og dermed nye indtjeningsmuligheder. Samtidig vil anløbsikkerheden øges, og der kan planlægges efter en mere hensigtsmæssig opdeling af havnearealerne, hvor færge- og turismerelaterede aktiviteter samles i den nordlige del af havnen, mens de mere industrielle havneaktiviteter placeres i den sydlige del af havnen. Havneudvidelsen skal naturligvis ske i respekt for havnens omgivelser, kunder og miljøet. Som det er standard for større byggerier, blev der derfor primo 2016 udarbejdet en 1400 siders lang miljøreddegørelse (VVM) for plangrundlaget af udvidelsen, som efter en offentlig høringsproces blev godkendt af Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen og af Kommunalbestyrelsen på Bornholm i marts 2017.

"Med havneudvidelsen tager Rønne Havn A/S for alvor hul på realiseringen af sin Masterplan 2050," fortæller adm. direktør Thomas Bendtsen. Han glæder sig over de nye udviklingsmuligheder og potentialer, som udvidelsen giver. Havneudvidelsen er netop sendt i udbud, og havnen er pt. i gang med prækvalificeringsprocessen.

Havneudvidelse i flere etaper

Det godkendte plangrundlag muliggør, at Rønne Havn A/S kan gennemføre en etapevis udvidelse af havnen frem mod 2050. I første etape, som forventes at stå klar i 2019, skal der gennemføres en havneudvidelse, der giver mulighed for anløb af langt større skibe, end dem havnen kan tage imod i dag. Dermed vil havnens muligheder for at udnytte Bornholms geografiske placering midt i Østersøen forøges væsentligt, og havnen vil kunne styrke sit bidrag til det bornholmske samfund gennem sin rolle som forudsætningskaber.

Større skibe og sikrere besejling

Helt konkret skal der i første etape bygges ud, så der er plads til de stadigt større skibe, som kræver større dybder og større manøvrerum i havnebassinet, end det havnen tilbyder i dag.

Havnen udvides betydeligt, idet der bygges ud i havet. Dermed får Rønne Havn 150.000 m² nye havnearealer på søterritoriet.

Der skal bygges en 300 meter lang multikaj med en vanddybde på 11 meter, hvor kajerne er forberedt til 13 meters dybde. I dag er vanddybden 9 meter, og det begrænsede manøvrerum sætter sine begrænsninger for anløb af større skibe.

Det vurderes, at Rønne Havn A/S står overfor en stor udfordring, hvis havnen både skal modstå de forventede øgede vejbelastninger og samtidig kunne håndtere fremtidens skibsfart. Derfor skal der bygges en kraftig ydermole, der sammen med en nordvestlig indsejling til havnen, skal sikre havnens aktiviteter mod de forventede vejrmæssige belastninger, de kommende årtier angiveligt vil byde på.

Første etape forventes at stå færdig i 2019. Indsejling til og fra den eksisterende havn vil fortsat kunne ske uafhængigt af disse anlægsarbejder, forsikrer Thomas Bendtsen.

UK |

The Port of Rønne is Bornholm's largest port and is therefore of vital importance to the island's growth and development. The port's management's ambition is to future-proof the port. Specifically, a first phase of future-proofing is to be implemented; a phase that allows Rønne Havn A/S to appeal to new business segments and thereby new earnings opportunities. The Port of Rønne has to be expanded to accommodate the ever larger ships that require greater depth and larger space to manoeuvre in the harbour basin than are currently offered. The port is to be expanded considerably as it is being extended into the sea. In this way, the Port of Rønne will gain 150,000 m² of new port area on territorial waters.

A 300-metre long multi-use quay with a water depth of 11 metres will be built, where the quays are prepared for depths of 13 metres. Today, the water depth is 9 metres, and the existing manoeuvring space creates limitations for the arrival of larger ships. The expansion will attract new areas of business, allowing the port to strengthen its role as a creator of favourable conditions for Bornholm's companies.

At the same time, security of access will increase and plans can be made for a more appropriate division of port areas where ferry and tourism related activities are gathered in the northern part of the port while more industrial port activities are located in the southern part.

Visualisering af Masterplan 2050 for Rønne Havn, når alle faser af havneudvidelsen er realiseret.

MOLSLINJEN VIL VÆRE MED TIL AT SKABE VÆKST FOR BORNHOLM

Bornholm kan se frem til billigere billetter, nogle af verdens hurtigste katamaranfærger og mulighed for at sætte gang i væksthjulene.

I juni 2016 underskrev Transport-, Bygnings- og Boligministeriet og Molslinjen kontrakt om færgebetjeningen af de bornholmske ruter Rønne-Køge og Rønne-Ystad. Fra september 2018 og ti år frem er det dermed Molslinjen, der skal besejle ruterne fra Bornholm.

Imødekommenhed fra bornholmske aktører

Der er mange forberedelser inden selve færgebetjeningen træder i kraft, og som ny transportør på Bornholm ønsker Molslinjen et godt og tæt samarbejde med politikere, organisationer samt kommercielle aktører på Bornholm. "Det er alfa og omega for at sikre en færgedrift, der tilgodeser både bornholmerne, ferie- og fritidsrejsende samt det lokale erhvervsliv," siger Carsten Jensen, adm. direktør hos Molslinjen. Molslinjen har holdt flere dialogmøder med de bornholmske aktører. Gode, konstruktive møder med udveksling af synspunkter, som bl.a. har resulteret i, at Molslinjen øger sin kapacitet på skibene til omkring 1400 passagerer på "Express 1" og 600 passagerer på fragt og passagerfærger, der netop er ved at blive bygget i Finland.

Øget vækst på Bornholm

Molslinjen har i runde tal investeret 1,6 mia. kr. i nye skibe samt forbedringer og klargøring til besejlingen i Østersøen. Rederiet har kunden i centrum, og ønsker ikke kun at skabe en god oplevelse ombord, men også i havn. Infrastrukturen på havnen

og samarbejdet med Rønne Havn A/S og andre interessenter er derfor ekstrem vigtig. "Det er vores ambition at skabe en effektiv transportløsning til gavn for vores passagerer. Det vil sige at tilbyde et godt produkt med en god frekvens til en god pris. Det skal få flere til at sejle over Østersøen. Flere passagerer over Østersøen vil skabe ringe i vandet til gavn for hele Bornholm," forsikrer Carsten Jensen.

Forberedelser hos Rønne Havn A/S

Der er en del forberedelser på Rønne Havn forud for 2018. Molslinjens færger giver nemlig køretøjer mulighed for at køre ombord af to ramper samtidig, hvilket effektiviserer og giver en kortere tid i havn. Derfor skal der bygges ny øvre rampe, ligesom der skal bygges et nyt passagertårn på havnen. Rønne Havn A/S og Molslinjen er godt i gang med tegningerne og planerne for de nødvendige tilpasninger til de nye færger. "Det har været en god proces," fortæller Carsten Jensen, "men vi arbejder jo også for det samme mål om at skabe en så effektiv transport til Bornholm, som kan være med til at skabe vækst på øen".

Planer og tegninger for de kommende ændringer er i en godkendelsesproces, og hvis alt går efter planen, går byggeriet i gang primo 2018, når der er mindst travlhed på havnen.

*Adm. direktør Carsten Jensen
Molslinjen A/S.*

Molslinjens fremtidige billetstruktur vil gøre det langt billigere at komme til og fra Bornholm, og øen vil stå i et mere attraktivt lys for såvel turister, erhvervsliv og borgere. Ifølge analyser foretaget af Center for Regional- og Turisemeforskning (CRT) og DTU Transport kan lavere færgespriser betyde op til 160 procent flere fritidsrejsende og dermed en øget turismeomsætning på tre milliarder kroner og op mod 2.000 nye jobs i forhold til i dag – set over den 10-årige kontraktperiode.

UK |

Bornholm can look forward to cheaper tickets, some of the world's fastest catamaran ferries, and the opportunity to kick-start the engines of growth when Molslinjen commences its routes from Bornholm from September 2018 and for the next ten years.

There are many things that need to be prepared before 2018. Molslinjen wishes to create the basis for an efficient and close cooperation with politicians, citizens, associations, organisations and commercial stakeholders on Bornholm, and has therefore held several dialogue meetings with Bornholm's stakeholders. The results of this dialogue have included Molslinjen increasing its capacity on the ships to around 1400 passengers on "Express 1" and 600 passengers on the freight and passenger ferry, which is currently being built in Finland. In round numbers, Molslinjen has invested DKK 1.6 billion in new vessels, as well as improvements and preparation for the Baltic Sea crossing.

At the Port of Rønne, preparations have also begun. Molslinjen's ferries use two ramps to enable vehicles to drive on board. Therefore, new ramps must be built, and a new passenger tower will be built at the port. Rønne Havn A/S and Molslinjen are making good progress on the drawings and plans for the adaptations required for the new ferries. "It has been a good process and we have had an open and direct approach to things," says Carsten Jensen, and continues, "but we are also working towards the same goal of creating a method of transport to Bornholm efficient enough to create growth on the island."

VIDSTE DU...

7. STØRST

Rønne Havn er Danmarks 7. største havn.

KAJLÆNGDE

Rønne Havn består af 3200 meter kaj.

SKIBE

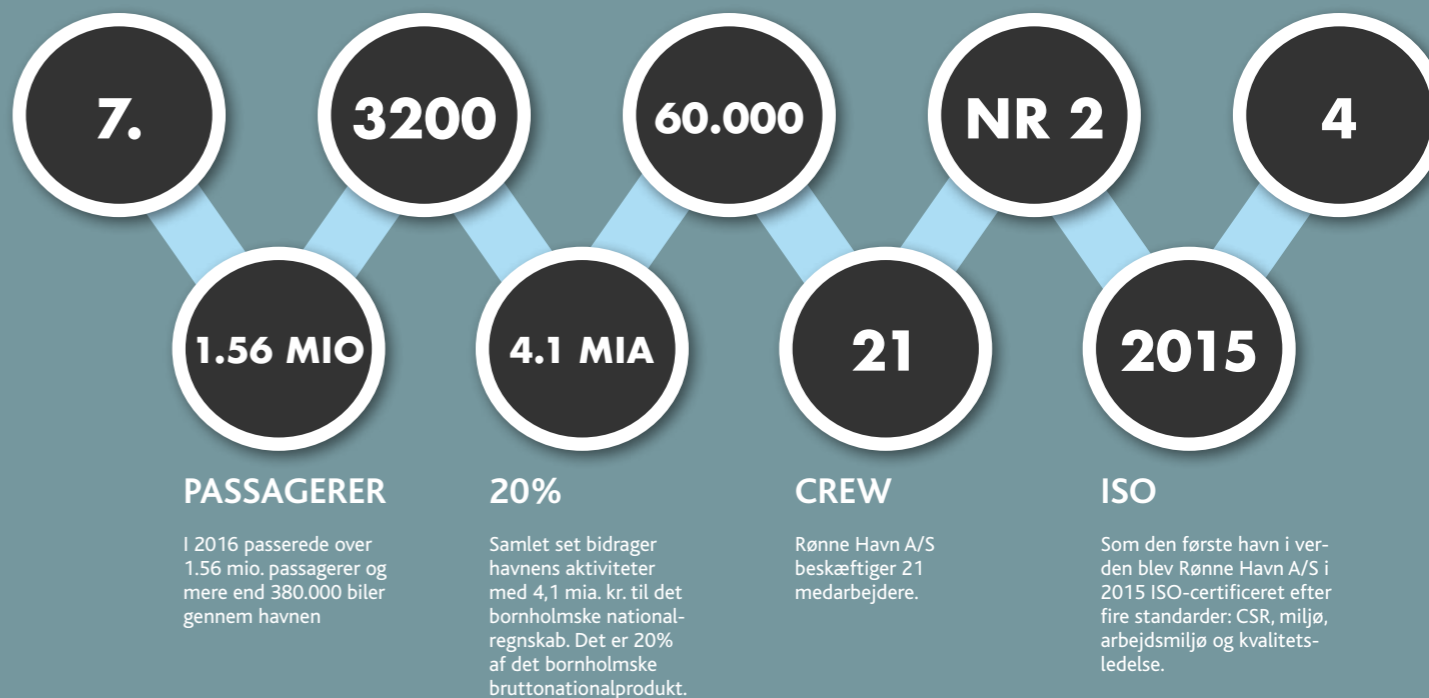
Hvert år anløber 3250 skibe, mens ca. 60.000 passerer forbi.

KRYDSTOGT

Rønne Havn er Danmarks næststørste krydstogthavn.

FÆRGER

Rønne Havn A/S betjener færger fra 4 Østersøhavne (Ystad, Køge, Sassnitz og Swinoujscie).

7TH LARGEST

The Port of Rønne is Denmark's 7th largest port.

QUAY

The Port of Rønne has a total quay length of 3200 metres.

SHIPS

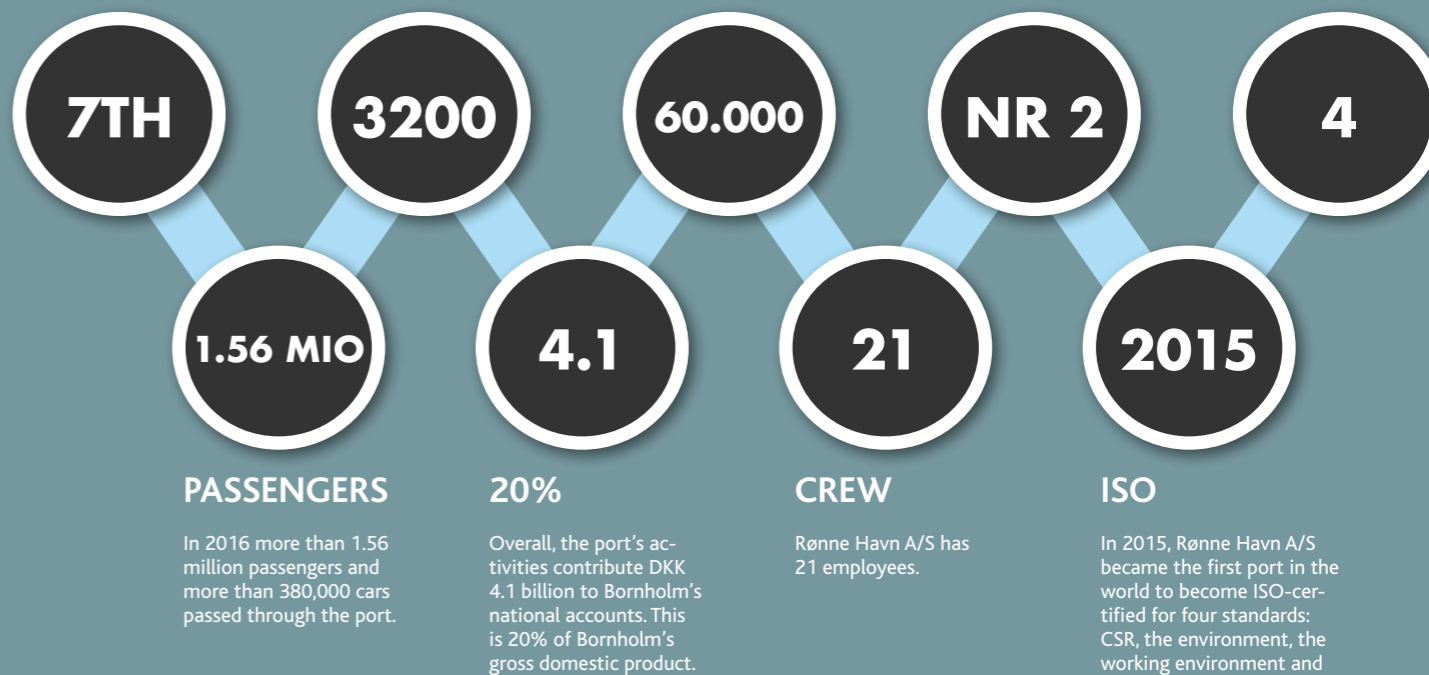
3250 ships arrive each year, while approximately 60,000 pass by.

CRUISE

The Port of Rønne is Denmark's second largest cruise ship port.

FERRIES

The Port of Rønne serves ferries from 4 Baltic Sea ports (Ystad, Køge, Sassnitz and Swinoujscie).

TT-LINES LANCERER NY RUTE MELLEM SWINOUSCIE OG RØNNE

Efter flere års ihærdig bearbejdning er det en fornøjelse at byde velkommen til TT-lines nye sejlroute

TT-lines vil hele sommersæsonen sejle mellem Rønne og Swinoujscie med én ugentlig afgang om lørdagen. Første afgang finder sted den 24. juni 2017. "TT-lines har siden 1962 sejlet mellem Tyskland og Sverige, så det er dejligt, at de nu også ser potentiale i at sejle til Bornholm," udtaler adm. direktør Thomas Bendtsen, Rønne Havn A/S.

Det er et uudnyttet potentiale hos TT-lines Ro-Pax færge MF Nils Dacke, der har åbnet muligheden for en ugentlig afgang til Bornholm. Nils Dacke sejler normalt mellem Swinoujscie og Trelleborg. "Da det ifølge vores sejlplan var meningen, at Nils Dacke skulle ligge i havn om lørdagen i Swinoujscie, øjnedede vi muligheden for at indsætte den på en rute til Bornholm," fortæller Aneta Wencel, der er ansvarlig for TT-Lines Salg og Marketing i Polen.

Flere potentielle feriegæster til Bornholm

En styrket infrastruktur mellem Swinoujscie og Rønne er positivt for turismen på Bornholm. Den kun fem timer lange sejlur vil forhåbentlig friste flere polske og tyske feriegæster til at besøge Bornholm. Swinoujscie ligger kun 230 km fra Berlin, og derfor forventer TT-Lines også at tiltrække mange østtyske gæster. "Bornholm er Østersøens ferieparadis og et attraktivt rejsemål for polske og tyske turister. Derfor er vi hos TT-lines glade for at kunne forbedre tilgængeligheden til Bornholm," afslutter Aneta Wencel.

Den nye rute giver naturligvis også bornholmerne mulighed for at rejse til Polen og Tyskland, som ligeledes byder på mange spændende ferieoplevelser.

UK |

TT-Lines will sail between Rønne and Swinoujscie throughout the summer season with a weekly departure on Saturdays. The first departure will take place on 24 June 2017. There is untapped potential in the TT-Lines Ro-Pax Ferry MF Nils Dacke, which has opened the possibility of a weekly departure to Bornholm. Nils Dacke usually sails between Swinoujscie and Trelleborg. "Since according to our sailing plan, Nils Dacke was supposed to be in port on Saturday in Swinoujscie, we saw the possibility of putting it into service on a route to Bornholm," says Aneta Wencel, who is responsible for TT-Lines' Sales and Marketing in Poland.

A strengthened infrastructure between Swinoujscie and Rønne is positive for tourism on Bornholm. The trip which takes just five hours will hopefully tempt many Polish and German holidaymakers to visit Bornholm. Swinoujscie is only 230 km from Berlin, and TT-Lines therefore expects that it will attract many guests from eastern Germany on board.

MF Nils Dacke kan tage 360 passagerer og har en kapacitet på 2200 lanemeter.

TEAMLEDERSTILLING HOS RØNNE HAVN A/S FIK SUSAN TIL BORNHOLM

I april tiltrådte Susan Rosted Hansen som teamleder for administrationen hos Rønne Havn A/S. Det er en nyoprettet stilling, der skal sikre, at de administrative processer og sagsgange er gearet til realiseringen af Rønne Havns strategi og forretningsplan "Klar Kurs 2025".

For Susan var det netop dette stillingsopslag fra Rønne Havn A/S, der blev tungen på vægtskålen i forhold til at flytte tilbage til Bornholm. "Jeg anser Rønne Havn A/S som en særdeles attraktiv arbejdsplads. Det er en havn med store visioner, og som tænker i udvikling frem for afvikling. En virksomhed der er i gang med en progressiv rejse med stor betydning for det bornholmske samfund. Den rejse glæder jeg mig til at være en del af," fortæller Susan Hansen.

Selv er hun opvokset i Nexø, hvor hendes familie gennem to generationer har drevet erhverv på Nexø Havn, og hvor den daglige gang på havnen har medført en fascination og interesse for det maritime miljø. "At følge dagens gang på Rønne Havn, og samtidig være en del af en innovativ virksomhed, som skaber resultater for hele Bornholm, er et drømmejob," fortsætter Susan Hansen.

Efter otte år væk fra Bornholm føles det godt at komme hjem igen. Susan og hendes kæreste, som ikke er bornholmer, er flyttet fra Jylland til Bornholm. Parret glæder sig over at være flyttet fast til øen, hvor de begge har fået job og nu er i færd med at skabe netværk og en ny hverdag. Susan kommer fra en stilling hos Østjyllands Politi.

UK |

In April, Susan Rosted Hansen took up the position of leader of the management team at Rønne Havn A/S. This is a newly created position that will ensure that the administrative processes and procedures are geared towards the implementation of the Port of Rønne's strategy and business plan 'Clear Course 2025'.

For Susan, it was precisely this job advertisement from Rønne Havn A/S, which tipped the balance in favour of moving back to Bornholm. "I consider Rønne Havn A/S a highly attractive workplace. It is a port with big visions, and one that thinks in terms of development rather than downscaling. A company that is already under way on a progressive journey of great importance to the Bornholm community. It's a journey I'm looking forward to being a part of," says Susan Hansen.

FOLKEMØDET BETYDER TRAVLHED FOR RØNNE HAVN

Når Folkemødet afholdes på Bornholm fra den 15. til 18. juni er der ekstra travlt hos Rønne Havn A/S.

Folkemødet, der afvikles i Allinge på Nordbornholm, smitter af på resten af øen. Hos Rønne Havn A/S er der ikke kun travlt i dagene omkring selve Folkemødet, men i lang tid inden, hvor det primære fokus er logistikken på havnen.

Heftig trafik på havnen

De mange tilrejsende gæster, der besøger Folkemødet, betyder i dagene omkring Folkemødet (onsdag til mandag) en større belastning af den bornholmske infrastruktur herunder Rønne havn. I 2016 transporterede alene Færgeren (Danske Færger A/S) omkring 56.000 passagerer og 12.000 biler til Bornholm via Ystad-Rønne ruten. Den store mængde rejsende skal også retur igen, og for mange personer er søndag den helt store hjemrejsedag. I 2016 valgte ca. 11.000 at rejse om søndagen, hvilket ifølge Færgeren er det højeste antal færgerrejsende fra Bornholm på én dag.

Foruden de rejsende til Folkemødet kræver det store arrangement også meget udstyr, hvor en del af det skal fragtes til Bornholm. Det betyder øget godstransport i form af bl.a. køretøjer, faciliteter og fødevarer, hvilket sker med skib til Rønne havn.

Sikkerheden er på plads

I lighed med tidligere år vil politiet være talstærkt til stede under Folkemødet. I år har Rigspolitiet valgt at bo på en flydende hotelplatform fra det engelske firma Bibby Maritime. Platformen trækkes til Rønne Havn, hvor den vil ligge fra onsdag den 14. juni. Platformen har ikke plads til politiets materialer, der derfor transporteres til øen med en færge, som politiet har lejet.

Infrastrukturen er altafgørende

For Rønne Havn A/S er det vigtigt, at virksomheden kan bidrage til et velfungerende Folkemøde, hvor

infrastrukturen er i orden, og hvor trafikken kan afvikles så effektivt som muligt. Derfor arbejdes der allerede nu på at løse de logistiske opgaver samt forudse mulige udfordringer, der kan opstå under Folkemødet. En nem adgang til Bornholm er afsmittende på den samlede oplevelse af Bornholm, og kan efterfølgende have en positiv effekt på den bornholmske samfundsøkonomi.

Folkemødets direktør Mads Akselbo Holm glæder sig over den velfungerende infrastruktur på øen, som er en nødvendighed for at få et vellykket Folkemøde. "Det er ekstremt vigtigt, at alle indholdsleverandører og gæster oplever Bornholm som lettilgængelig, og her er såvel Bornholms Lufthavn og Rønne Havn A/S vigtige samarbejdspartnere for at få det hele til at gå op i en højere enhed", udtaler Mads Akselbo Holm.

UK |

When the Folkemødet (The People's Political Festival) takes place on Bornholm from the 15th to the 18th of June, this will be an extra busy period for the Port of Rønne.

In 2016, Færgeren transported 56,000 passengers and 12,000 cars to Bornholm on the Ystad-Rønne route during the time of the Folkemødet (Wednesday to Monday). The big return day was Sunday, when 11,000 travelled from Bornholm. This is the highest number of travellers from Bornholm on one day ever recorded by Færgeren. Færgeren expects a similar number of passengers this year. In addition to passengers, equipment and facilities are also transported along with extra taxis and buses - not forgetting extra supplies to the island.

Mads Akselbo Holm, Folkemødet's manager, is very pleased with the well-functioning infrastructure on the island, which is vital for a successful Folkemødet. This year, the Danish National Police have chosen to stay on a floating hotel platform consisting of 250 single rooms. The platform will be taken to the port of Rønne, where it will be in place from Wednesday, 14th June.

RØNNE HAVN A/S GÅR DEN GRØNNE VEJ

Med visionerne fra Bornholms Bright Green Island strategi i ryggen går Rønne Havn A/S foran og viser, hvordan en bæredygtig tilgang til at drive virksomhed kan komme både miljøet og bundlinjen til gode.

Som en af Bornholms store arbejdspladser er det vigtigt for Rønne Havn A/S at medvirke til, at Bornholm bliver en grøn og bæredygtig ø. Men samtidig handler det også om at tænke i løsninger, der både tager hensyn til miljøet og som er bæredygtige – ikke blot i dagligdagen, men også som en del af udviklingsplanen for havnen.

Fremtiden skal sikres

I Rønnes Havns "Masterplan 2050" er der sat ambitiøse mål for, hvordan Rønne Havn A/S sikrer sig mod fremtidens udfordringer. Udover at kunne stille en større og tidssvarende havneinfrastruktur til rådighed, handler fremtiden også om at tage et samfundsmæssigt ansvar. Dette ansvar skal ikke blot planlægges, men tages alvorligt allerede i dag.

Verdens første havn med fire ISO-certificeringer

Alt har sin begyndelse og første skridt mod en samfundsorienteret virksomhedsprofil kom i 2015, hvor Rønne Havn A/S som den første i verden blev ISO-certificeret indenfor fire standarder: CSR, miljø, arbejdsmiljø og kvalitetsledelse. Disse certificeringer afspejler sig ikke kun i virksomhedens strategier, visioner og værdier, men også i den daglige drift, hvor der er et stort fokus på områderne.

Fokus på forbruget

At holde øje med forbruget har vist sig at være gavnligt for Rønne Havn A/S, hvor der dagligt holdes nøje kontrol med havnens CO2 forbrug. Denne kontrol har båret synligt resultat i form af en nedbringelse af den samlede CO2 udledning fra 720 tons i 2010 til 284 tons i 2016. Dette er opnået på trods af en stigning af virksomhedens aktiviteter i samme periode.

Medarbejderne er en stor gevinst

At strategi, vision og værdi ikke blot er ledelsesbegreber kan ses hos Rønne Havn A/S, hvor CSR

og socialt ansvar er dybt implementeret i hele virksomheden. På havnekontoret i Rønne har man skabt en idébank, hvor medarbejderne løbende kommer med forbedringsforslag og idéer til energibesparelser. Et initiativ der blandt andet har resulteret i en udskiftning af havnebygningens porte således, at de i dag er tætte og holder på varmen.

"Det er meget naturligt, at vores medarbejdere bidrager i denne proces," forklarer Niels Lundberg, Cruise & Security Manager hos Rønne Havn A/S. "De kender havnen og er optaget af, at tingene fungerer bedst muligt," fortsætter han.

Grønne tiltag spirer på havnen

At medarbejderne besidder et stort kendskab til havnen har også betydning for grønne tiltag i dagligdagen. Hvornår er en pære klar til udskiftning? Hvor belysningen af havnens store arealer tidligere medførte et højt elforbrug, er det nu ved at blive mindsket i takt med, at den nuværende gadebelysning på havnearealerne udskiftes til de mere besparende og længerevarende LED pærer. Udskiftningen sker i takt med, at de eksisterende pærer alligevel skal udskiftes, og på den måde vil Rønne Havn A/S på sigt opnå et væsentligt mindre elforbrug.

Endvidere har Rønne Havn A/S investeret i to elbiler, der primært anvendes som henholdsvis vagtbil og almindelig arbejdsbil. Afstandene på havnen er korte, og med ladestationer fordelt rundt på havnen samt foran kontoret i Sydhavnen, er opladning ikke et problem. Derudover ønsker virksomheden med indkøbet af elbiler at signalere, at der også tænkes i grønne baner på havnen, hvor idéer og tanker om miljømæssige tiltag spirer i takt med udviklingen på havneområdet.

UK |

With the vision detailed in Bornholm's Bright Green Island strategy behind it, Rønne Havn A/S is at the forefront and demonstrates how a sustainable approach to running business can benefit both the environment and the bottom line.

As one of Bornholm's major workplaces, it is important for Rønne Havn A/S to help Bornholm become a green and sustainable island. But at the same time it is also about thinking in terms of solutions that take both the environment and sustainability into account - not just in everyday life but also as part of the development plan for the port.

The port's CO2 consumption is closely monitored on a day-to-day basis, and this has produced results. Rønne Havn A/S has reduced total CO2 emissions from 720 tonnes in 2010 to

284 tonnes in 2016. This is a great result given that the port's activities have generally increased over the same period.

Another approach is that Rønne Havn A/S has initiated the replacement of street lighting at the port with LED bulbs to reduce electricity consumption. In addition to the fact that LED bulbs reduce power consumption, this is also an optimisation of work flows, as LED bulbs last longer than standard bulbs.

Finally, Rønne Havn A/S has invested in two electric vehicles. Besides this having a good symbolic value, it also makes sense for the port to use electric vehicles. The electric vehicles are primarily used in the port as a van and as a standard working car. Distances are short so the vehicles can be easily charged in front of the office.

Klar Kurs udgives af Rønne Havn A/S
Ansvarshavende redaktør: Adm. direktør Thomas Bendtsen
Tekst og produktion: Maria Barslund
Layout: Eriksen+Brands
Fotos: Morten Brandborg, Folkemødet og Molslinjen
Oplag: 1000 ex

